

Správa o hospodárení Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou za rok 2019

I. Spôsob hospodárenia

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) predkladá správu o hospodárení za príslušný rok.

Úrad, tak ako aj po minulé roky, hospodáril s prostriedkami verejného zdravotného poistenia v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý je súčasťou rozpočtu verejnej správy.

Úrad vedie účtovníctvo v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Postupy účtovania a účtovná osnova sú určené opatrením Ministerstva financií SR zo 14. novembra 2007 č. MF/24342/2007-74 v platnom znení.

Pri sledovaní plnenia rozpočtu verejnej správy úrad uplatňuje rozpočtovú klasifikáciu v zmysle § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy. Príjmy a výdavky úrad sleduje podľa Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

Súčasťou správy sú Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky k riadnej účtovnej závierke a Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách zostavené k 31. decembru 2019.

II. Charakteristika schváleného rozpočtu na rok 2019

Rozpočet úradu na rok 2019 bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky uznesením č. 1528 z 5. decembra 2018.

Celkové príjmy úradu boli schválené na úrovni 52 029 576 eur. Hlavným príjmom úradu je každoročný príspevok na činnosť úradu od zdravotných poisťovní (ďalej len „ZP“) podľa § 30 zákona č. 581/2004 Z. z., ktorého výška je 0,45 % z vymeriavacieho základu. V roku 2019 sa pre krytie výdavkov rozpočtovali zdroje z príspevku na činnosť od ZP prijaté v decembri 2018 na úrovni 19 628 394 eur, ktoré sa do roku 2019 presúvali v rámci zostatku finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov. Príspevok prijatý v decembri 2019 na činnosť úradu v roku 2020 bol schválený na úrovni 20 738 223 eur.

Ďalšími schválenými príjmami úradu boli príjmy získané z administratívnych činností a príjmy z činnosti súdnolekárskych a patologicko-anatomických (ďalej len „SLaPA“) pracovísk.

Výdavky úradu sa pre rok 2019 predpokladali na úrovni 21 463 223 eur.

III. Čerpanie rozpočtu v roku 2019

Tabuľka č. 1 - Vyhodnotenie plnenia rozpočtu za rok 2019 podľa metodiky ESA 2010

(v eurách)

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou		S 2018	R 2019	S 2019	Plnenie R 2019 v %
	Príjmy bežného roka, v tom:	21 145 635	21 493 223	21 347 619	99,3
200	Nedaňové príjmy, v tom:	734 506	755 000	906 767	120,1
220	Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	730 599	750 000	903 152	120,4
222	Pokuty, penále a iné sankcie	600	0	400	-
223	Príjmy z činnosti úradu	729 999	750 000	902 752	120,4
230	Kapitálové príjmy	538	0	0	-
240	Úroky z tuzemských úverov, z toho:	2 785	5 000	3 253	65,1
243	Z účtov finančného hospodárenia	2 785	5 000	3 253	65,1
290	Iné nedaňové príjmy	584	0	362	-
300	Granty a transfery, v tom:	20 411 129	20 738 223	20 440 852	98,6
312001	Zo štátneho rozpočtu na právne zastúpenie	124 752	0	0	-
312003	Zo zdravotných poisťovní	19 961 457	20 738 223	20 440 852	98,6
331002	Zahraničné granty – projekt EESSI	324 920	0	0	-
400	Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	30 818 681	30 536 353	34 611 608	113,3
453	Prostriedky z predchádzajúcich rokov	30 818 681	30 536 353	34 609 951	113,3
456	Iné príjmové finančné operácie - kurzové rozdiely	0	0	1 657	-
Príjmy spolu		51 964 316	52 029 576	55 959 227	107,6
600	Bežné výdavky, v tom:	15 936 647	18 683 223	17 621 706	94,3
610	Mzdy, platy, služobné príjmy	7 490 746	7 861 486	7 673 277	97,6
620	Poistné a príspevok do ZP	2 697 419	2 885 734	2 755 527	95,5
630	Tovary a služby	5 722 602	7 826 003	7 164 724	91,6
640	Bežné transfery	25 880	110 000	28 178	25,6
700	Kapitálové výdavky	798 295	2 630 000	7 432	0,3
800	Výdavky z transakcií s fin. aktívami a pasívami	619 424	150 000	0	0,0
819003	Kurzové rozdiely	619 424	150 000	0	0,0
Výdavky spolu		17 354 366	21 463 223	17 629 138	82,1
Celkový prebytok / schodok (+/-)		34 609 950	30 566 353	38 330 089	125,4
Vylúčenie finančných operácií		-30 199 257	-30 386 353	-34 611 608	-
Vylúčenie príjmových FO		-30 818 681	-30 536 353	-34 611 608	-
Vylúčenie výdavkových FO		619 424	150 000	0	-
Medziročná zmena stavu pohľadávok zvýš.(+)/zniž(-) pohľadávok		-785 120	0	786 400	-
Medziročná zmena stavu záväzkov zvýš.(-)/zniž(+) záväzkov		240 774	0	-214 375	-
Prebytok / schodok (+/-) (ESA 2010)		3 866 347	180 000	4 290 506	2 383,6
Príjmy ESA 2010		20 360 515	21 493 223	22 134 019	103,0
Výdavky ESA 2010		16 494 168	21 313 223	17 843 513	83,7
Saldo ESA 2010		3 866 347	180 000	4 290 506	2 383,6

A.1. Príjmy rozpočtu

Celkové príjmy úradu za rok 2019 boli na úrovni 55 959 227 eur, pričom v porovnaní so schváleným rozpočtom dosiahli vyššiu sumu o 3 929 651 eur, čo bolo spôsobené najmä vyšším zostatkom prostriedkov z predchádzajúcich rokov, a to o 4 075 255 eur oproti schválenému

rozpočtu na rok 2019. Medziročný nárast celkových príjmov oproti roku 2018 je vo výške 3 994 911 eur. Príspevok na činnosť od zdravotných poisťovní bol o 297 371 eur nižší než predpokladal rozpočet na rok 2019. **Príjmy úradu v bežnom roku 2019** boli vo výške 21 347 619 eur, pričom oproti rozpočtu boli nižšie o 145 604 eur najmä z dôvodu nižšieho príspevku zo zdravotných poisťovní. V porovnaní so skutočnosťou z roku 2018 došlo k nárastu skutočných príjmov v bežnom roku o 201 984 eur.

Príjmy z činnosti úradu za rok 2019 boli v čiastke 902 752 eur s plnením na 120,4 % z rozpočtovanej úrovne. Táto príjmová položka sa skladá z dvoch častí:

- príjmy z činnosti SLaPA pracovísk,
- poplatky za administratívne činnosti úradu.

Medziročný nárast skutočných príjmov z činnosti úradu vo výške 172 753 eur je v dôsledku zavedenia viacerých nových modernejších metód toxikologických vyšetrení vykonávaných na nových moderných prístrojoch, čo následne spôsobilo aj medziročné zvýšenie počtu vykonaných vyšetrení. Výšku príjmov v roku 2019 ovplyvnili aj úhrady za vydané povolenia na prevádzkovanie ambulancií ZZS vo výške 31 144 eur, ktoré sú príjmom úradu po prvý krát v nadväznosti na novelu zákona č. 581/2004 Z. z.. Nakoľko predmetné licencie sú vydávané na 6 rokov, v prípade, že nenastanú nepredvídané okolnosti, budú predmetné príjmy následne až súčasťou plnenia rozpočtu v roku 2025.

V sledovanom období bola úradom uplatnená zmluvná pokuta v rámci dodávateľských vzťahov organizátorovi prehliadok mŕtvych tiel v Žilinskom samosprávnom kraji za porušenie zmluvných podmienok, a to vo výške 400 eur s príjmom na položke **Pokuty, penále a iné sankcie**.

Príjmy z účtov finančného hospodárenia vo výške 3 253 eur úrad prijal ako úroky z bankových účtov.

Nerozpočtovanými príjmami v celkovej čiastke 362 eur boli **iné nedaňové príjmy**, tvorené najmä z refundovaného poštovného za exekúcie.

Rozpočet úradu na rok 2019 uvažoval s **transferom od ZP** vo výške 20 738 223 eur. ZP v stanovenom termíne do 20. decembra 2019 uhradili na účet úradu 20 440 852 eur. Skutočná výška zaplateného príspevku z poisťovní je o 297 371 eur nižšia oproti rozpočtu a predstavuje 98,6% plnenie. Medziročný nárast príspevku je vo výške 479 395 eur.

Tabuľka č. 2 - Plnenie rozpočtu príjmov za rok 2019

(v eurách)

Názov položky	S 2018	R 2019	S 2019	Plnenie R 2019 v %
Príjmy z činnosti úradu	729 999	750 000	902 752	120,4
Pokuty, penále a iné sankcie	600	0	400	-
Kapitálové príjmy	538	0	0	-
Úroky z tuzemských účtov	2 785	5 000	3 253	65,1
Iné nedaňové príjmy	584	0	362	-
Zo štátneho rozpočtu na právne zastúpenie	124 752	0	0	-
Zo zdravotných poisťovní	19 961 457	20 738 223	20 440 852	98,6
Zahraničné granty – projekt EESSI, PaSQ	324 920	0	0	-
Príjmy úradu v bežnom roku	21 145 635	21 493 223	21 347 619	99,3

A.2. Príjmové finančné operácie

Prostriedky z predchádzajúcich rokov

Zostatok prostriedkov k 1. januáru 2019 v sume 34 609 951 eur sa skladá z troch častí:

- príspevok ZP na činnosť úradu na rok 2019, ktorý bol uhradený úradu v decembri 2018 v sume 19 961 457 eur, pričom predpokladaný príjem bol na úrovni 19 628 394 eur,
- kumulovaný prebytok hospodárenia úradu predchádzajúcich rokov vo výške 14 365 698 eur, ktorý je oproti predpokladu zahrnutému v schválenom rozpočte vyšší o 3 457 739 eur v dôsledku posunutia procesu verejného obstarávania na viaceré kapitálové výdavky,
- zdroje prijaté zo zahraničných grantov vo výške 282 796 eur na projekt EESSI.

Iné príjmové finančné operácie

V prvých 4 mesiacoch roku 2018 došlo v nadväznosti na vývoj výmenných kurzov referenčných mien k vysokej kurzovej strate na účte styčného orgánu a k potrebe dofinancovania tohto účtu. Z uvedeného dôvodu boli v máji 2018 uhradené na účet styčného orgánu prostriedky vo výške 224 967,05 eur. Nakoľko do konca roka 2018 bol vývoj priaznivejší a výsledkom vo viacerých mesiacoch bol aj kurzový zisk, celková kurzová strata úradu z činnosti styčného orgánu v roku 2018 predstavovala 223 309,61 eur. Kladný rozdiel uhradenej sumy a skutočnej kurzovej straty na účte styčného orgánu vo výške 1 657,44 eur, bol v januári 2019 prevedený na bežný účet úradu ako kurzový zisk.

Tabuľka č. 3 - Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami

(v eurách)				
Názov položky	S 2018	R 2019	S 2019	Plnenie R 2019 v %
Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	30 818 681	30 536 353	34 611 608	113,3
• Prostriedky z predchádzajúcich rokov	30 818 681	30 536 353	34 609 951	113,3
Zo štátneho rozpočtu na DRG	0	0	0	-
Projekt DRG EÚ	0	0	0	-
Zo zdravotných poisťovní	18 752 176	19 628 394	19 961 457	101,7
Vlastné zdroje	12 053 268	10 907 959	14 365 698	131,7
Zahraničné granty bežné od medzinárodnej organizácie	13 237	0	282 796	-
• Iné príjmové finančné operácie - kurzové rozdiely	0	0	1 657	-

B.1. Výdavky rozpočtu

Výdavky v roku 2019 tvorili sumu 17 629 138 eur. V porovnaní so schváleným rozpočtom je čerpanie o 3 834 085 eur nižšie, a to najmä z dôvodu nízkeho čerpania kapitálových výdavkov v dôsledku posunutia procesu verejného obstarávania. V porovnaní so skutočnosťou z roku 2018 boli výdavky vyššie o 274 772 eur najmä v nadväznosti vysoký medzročný nárast úhrad za prehliadky mŕtvych tiel.

Tabuľka č. 4 - Čerpanie rozpočtu výdavkov za rok 2019

(v eurách)

Názov položky	S 2018	R 2019	S 2019	Plnenie R 2019 v %
Mzdy, platy, služobné príjmy	7 490 746	7 861 486	7 673 277	97,6
Poistné a príspevok do ZP	2 697 419	2 885 734	2 755 527	95,5
Tovary a služby	5 722 602	7 826 003	7 164 724	91,6
Bežné transfery	25 880	110 000	28 178	25,6
Bežné výdavky celkom	15 936 647	18 683 223	17 621 706	94,3
Kapitálové výdavky	798 295	2 630 000	7 432	0,3
Výdavky z transakcií s fin. aktívami a pasívami - kurzové rozdiely	619 424	150 000	0	0,0
Výdavky celkom	17 354 366	21 463 223	17 629 138	82,1

B.1.1. Bežné výdavky

Bežné výdavky boli rozpočtované v čiastke 18 683 223 eur, v skutočnosti boli čerpané v sume 17 621 706 eur, t. j. na 94,3 % zo schváleného rozpočtu. Medziročný nárast bežných výdavkov oproti roku 2018 je na úrovni 1 685 059 eur, t. j. 10,6 %, najmä v nadväznosti na výrazný medziročný nárast výdavkov na prehliadky mŕtvych vyplývajúci z realizácie novely zákona upravujúcej proces prehliadok mŕtvych tiel od 1. januára 2018 s plným celoročným dopadom na výdavky až v roku 2019.

Mzdy, platy a iné služobné príjmy boli rozpočtované vo výške 7 861 486 eur, skutočné čerpanie bolo na úrovni 7 673 277 eur, pričom oproti roku 2018 vzrástlo o 182 531 eur. V uvedenom náraste výdavkov bola čiastočne zohľadnená aj úprava mzdového ohodnotenia zdravotníckych pracovníkov zo zámerom zníženia rozdielov k mzdovému ohodnoteniu týchto pracovníkov v zdravotníckych zariadeniach. V rámci miezd boli realizované aj mzdy za činnosť súvisiacu s projektom EESSI, a to vo výške 1 434 eur z prostriedkov zahraničného grantu a 478 eur z vlastných zdrojov úradu ako zmluvné spolufinancovanie k projektu.

V rozpočte na rok 2019 boli **výdavky na poistné a príspevky do poisťovní** predpokladané v čiastke 2 885 734 eur, pričom skutočnosť bola vo výške 2 755 527 eur. V rámci celkovej sumy bolo zúčtované aj povinné poistné k mzdám za činnosť súvisiacu s projektom EESSI, a to vo výške 506 eur z prostriedkov zahraničného grantu a 169 eur z vlastných zdrojov úradu.

Výdavky za tovary a služby boli rozpočtované na rok 2019 na úrovni 7 826 003 eur. Skutočné výdavky dosiahli výšku 7 164 724 eur. Výdavky za tovary a služby oproti rovnakému obdobiu v roku 2018 vzrástli o 1 442 122 eur, t. j. o 25,2 %, a to najmä v dôsledku nárastu výdavkov za prehliadky mŕtvych tiel, a tým výdavkov na podpoložke Zdravotníckym zariadeniam o 1 241 002 eur, t.j. o 78,9 %.

Položka **Energie, voda a komunikácie** bola čerpaná na 86,2 % z úrovne schváleného rozpočtu, pričom oproti predchádzajúcemu roku došlo k nárastu o 20,9 %. Uvedený nárast spôsobil jednorazový výdavok na podpoložke 632004 Komunikačná infraštruktúra za zriadenie elektronickej komunikačnej služby.

V položke **materiál** boli výdavky v roku 2019 na úrovni 361 061 eur s 23,6 % medziročným nárastom oproti roku 2018. Všeobecný materiál medziročne vzrástol o 8,4 % v dôsledku zvýšenej potreby nákladovo náročnejšieho špeciálneho zdravotníckeho materiálu používaného pri toxikologických vyšetreniach, ako aj vplyvom zvýšenia požiadaviek na výkon uvedených vyšetrení. Na podpoložkách interiérové vybavenie, výpočtová technika a prevádzkové stroje sú v roku 2019 jednorazové výdavky podľa potreby, ktoré boli vyššie ako v roku 2018.

Položka **dopravné** sa udržuje na približne rovnakej úrovni ako v predchádzajúcich obdobiach.

V oblasti **Rutinnej a štandardnej údržby** boli výdavky v roku 2019 na približne rovnakej úrovni ako v roku 2018. Nízke čerpanie podpoložky 635009 Údržba softvéru oproti rozpočtovanej úrovni spôsobilo posunutie procesu verejného obstarávania na softvér pre projekt EESSI, ktorý by si v prípade plnenia pôvodného časového plánu už v roku 2019 vyžadoval výdavky na servisný paušál.

Mierny nárast položky **nájomné** zohľadňuje zmluvné medziročné zvýšenie nájomného o sumu odrážajúcu index spotrebiteľských cien vyhlásený Štatistickým úradom SR. Znížené medziročné čerpanie nájmu na prevádzkové stroje a prístroje nadväzuje na znižovanie počtu prenajatého majetku na SLaPA pracoviskách.

V roku 2019 bola v položke **služby** najkritickejšia podpoložka 637 034 **Zdravotníckym zariadeniam**, ktorá bola čerpaná na 137,7 % z rozpočtovanej úrovne v dôsledku výrazného nárastu výdavkov na prehliadky mŕtvych tiel. V rámci úprav rozpočtu musel úrad pristúpiť k zabezpečeniu zdrojov na predmetný účel z prostriedkov pôvodne rozpočtovaných pre kapitálové výdavky, ktoré v dôsledku posunov v procese verejného obstarávania investičných výdavkov boli čerpané na nízkej úrovni. Medziročný nárast výdavkov na podpoložke Zdravotníckym zariadeniam oproti roku 2018 predstavoval 1 241 002 eur, t. j. o 78,9 %. Oproti predmetným výdavkom v roku 2017 došlo k nárastu až o 2 031 576 eur. Výrazný medziročný nárast výdavkov na prehliadky mŕtvych tiel vyplýva z novely zákona č. 581/2004 Z. z. účinnéj od 01. januára 2018, v ktorej došlo k úprave procesov v oblasti organizácie a ohodnotenia výkonu lekárov za prehliadky mŕtvych tiel s povinnosťou úradu zabezpečovať výkon prehliadok mŕtvych tiel mimo zdravotníckych zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom organizátorov prehliadok vysúťaženými v procese verejného obstarávania. V roku 2018 boli s organizátormi uzatvorené zmluvy až v 2. polroku 2018, kým v roku 2019 už ceny vyplývajúce z verejného obstarávania ovplyvňovali výdavky počas celého roka. Zvýšené výdavky zaznamenala aj podpoložka 637006 Náhrady, z ktorej boli prvýkrát v roku 2019 uhrádzané zákonné príspevky na rekreácie zamestnancom. Medziročný nárast náhrad o 123,1 % bol krytý nedočerpanými zdrojmi na podpoložke Všeobecné služby.

Tabuľka č. 5 - Čerpanie vybraných výdavkových položiek

(v eurách)

Názov položky	S 2018	R 2019	S 2019	Plnenie R 2019 v %
Tovary a služby celkom	5 722 602	7 826 003	7 164 724	91,6
Cestovné náhrady	27 195	52 000	21 480	41,3
Tuzemské	10 782	26 000	11 355	43,7
Zahraničné	16 413	26 000	10 125	38,9
Energie, voda a komunikácie, z toho:	784 126	1 100 000	947 905	86,2
Energie	317 900	480 000	326 420	68,0
Poštové služby	70 949	130 000	60 693	46,7
Komunikačná infraštruktúra	264 736	200 000	414 122	207,1
Telekomunikačné služby	78 640	180 000	91 802	51,0
Materiál	292 053	621 000	361 061	58,1
Interiérové vybavenie	677	12 000	17 401	145,0
Výpočtová technika	9 312	100 000	32 478	32,5
Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie	9 168	60 000	21 116	35,2
Všeobecný materiál	240 395	330 000	260 587	79,0
Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky	12 306	40 000	13 484	33,7
Dopravné	26 764	75 000	29 951	39,9
Palivo, mazivá, oleje	10 421	28 000	10 369	37,0
Rutinná a štandardná údržba	344 175	657 000	338 727	51,6
Údržba výpočtovej techniky	30 479	30 000	1 951	6,5
Údržba prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení	24 961	55 000	40 737	74,1
Údržba budov, priestorov	28 091	70 000	34 900	49,9
Údržba softvéru	260 644	490 000	260 800	53,2
Nájomné za nájom	1 252 559	1 437 000	1 273 803	88,6
Nájomné budov, priestorov	1 206 743	1 350 000	1 230 832	91,2
Nájomné za stroje, prístroje	45 816	60 000	42 971	71,6
Služby	2 995 730	3 884 003	4 191 796	107,9
Školenia, kurzy, semináre, porady, konferencie, sympóziá	10 479	30 000	5 052	16,8
Všeobecné služby	135 846	280 000	145 250	51,9
Špeciálne služby	493 074	487 833	466 655	95,7
Náhrady	22 084	30 000	49 278	164,3
Štúdie, expertízy, posudky	239 467	320 000	216 587	67,7
Poplatky a odvody	74 862	60 000	67 373	112,3
Stravovanie	164 576	260 000	167 153	64,3
Odmeny zamestnancov mimopracovného pomeru	187 575	220 000	180 775	82,2
Zdravotníckym zariadeniam	1 572 653	2 042 670	2 813 655	137,7

Bežné transfery boli v roku 2019 použité iba vo výške 28 178 eur na nemocenské dávky, nakoľko centrálna úhrada softvérových licencií prostredníctvom Ministerstva financií SR v rozpočtovanej výške 76 522 eur nebola čerpaná v dôsledku neukončeného procesu verejného obstarávania zo strany ministerstva financií v roku 2019, na základe čoho následne ministerstvo financií nepožadovalo predmetnú úhradu.

B.1.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 7 432 eur, a to za účelom úpravy elektronickej schránky úradu a modernizácie komunikačnej infraštruktúry. V decembri 2019 bola zakúpená

váha pre SLaPA pracovisko Nitra. Nízke čerpanie kapitálových výdavkov v roku 2019 bolo ovplyvnené predĺžením prípravy procesu verejného obstarávania na softvér pre projekt EESSI, modernizáciu softvérového vybavenia úradu či prístrojového vybavenia SLaPA pracovísk.

B.2. Výdavkové finančné operácie

Ostatné výdavkové finančné operácie – Kurzové rozdiely

V roku 2019 neboli na účet styčného orgánu uhrádzané prostriedky na vysporiadanie kurzových strát. Kurzová strata vzniknutá pri činnosti úradu ako styčného orgánu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia vo vzťahu k styčným orgánom iných členských štátov EÚ v nadväznosti na vývoj výmenných kurzov referenčných mien počas roka 2019 vo výške 333 252,66 je uhradená na účet styčného orgánu v januári 2020.

B.3. Prebytok rozpočtu úradu

Úrad v roku 2019 vykázal **prebytok hospodárenia** v sume 38 330 089 eur. Z tejto sumy tvorí príspevok na činnosť úradu pre rok 2020 uhradený v roku 2019 vo výške 20 440 852 eur, vlastné prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 17 608 381 eur a nevyčerpané zdroje na projekt EESSI vo výške 280 856 eur.

V roku 2019 úrad vykázal **v metodike ESA 2010** saldo vo výške 4 290 506 eur.

Rozpis plnenia rozpočtu vo všetkých položkách ekonomickej klasifikácie je uvedený vo výkaze Fin 1-12 – Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách, ktorý je súčasťou výročnej správy (v prílohe).

Tabuľka č. 6 - Prebytok hospodárenia úradu

(v eurách)

Názov položky	S 2018	R 2019	S 2019	Plnenie R 2019 v %
Príjmy celkom	51 964 316	52 029 576	55 959 227	107,6
Výdavky celkom	17 354 366	21 463 223	17 629 138	82,1
Prebytok hospodárenia úradu	34 609 950	30 566 353	38 330 089	125,4
Prebytok hospodárenia úradu v metodike ESA 2010	3 866 347	180 000	4 290 506	2 383,6

C. Vyhodnotenie hospodárenia úradu v roku 2019

C.1. Náklady a výnosy

Okrem povinnosti sledovať príjmy a výdavky podľa rozpočtovej klasifikácie má úrad zároveň povinnosť viesť účtovníctvo, ktoré sleduje náklady, výnosy a majetkovú pozíciu úradu.

Výkaz ziskov a strát k 31. decembru 2019 vyjadruje pozíciu úradu vo vzťahu k čerpaniu nákladov a výnosov. Medzi údajmi uvedenými v účtovníctve a údajmi uvedenými vo výkaze FIN 1-12 je časový nesúlad vyplývajúci z rozdielnej metodiky účtovania nákladov a výnosov a čerpania výdavkov.

a) Náklady

Celkové náklady úradu v roku 2019 predstavovali 19 243 043 eur. Oproti porovnateľnému obdobiu predchádzajúceho roka vzrástli o 1 462 281 eur.

Náklady na mzdy boli vo výške 7 683 287 eur. Uvedená položka zahŕňa tarifné platy, pomernú časť finančných prostriedkov pripadajúcich na motivačnú zložku mzdy a zúčtované rezervy na nevyčerpané dovolenky. Mzdové náklady medziročne vzrástli o 3,0 % z dôvodu valorizácie miezd, ako aj z dôvodu čiastočného zohľadnenia úprav mzdového ohodnotenia zdravotníckych pracovníkov zo zámerom zníženia rozdielov k mzdovému ohodnoteniu týchto pracovníkov v zdravotníckych zariadeniach. Priemerná mzda zamestnanca úradu prepočítaná na priemerný prepočítaný počet zamestnancov 397,02 v roku 2019 predstavovala 1 613 eur, čo je medziročný nárast 7,4 %.

Na výšku priemernej mzdy úradu vplyva vzdelanostná štruktúra zamestnancov úradu a povinnosť úradu zabezpečiť mzdové zvýhodnenie pre zamestnancov za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí. Táto povinnosť zo strany úradu je plnená voči zamestnancom na SLaPA pracoviskách. Z celkového počtu zamestnancov úradu v roku 2019 bolo zamestnaných na vyššie uvedených pracoviskách 187 zamestnancov, čo je 47,1 % podiel.

Náklady na zákonné zdravotné a sociálne poistenie predstavovali 2 689 003 eur, čo je 35,0 % zo mzdových nákladov a sú približne na rovnakej úrovni ako v roku 2018.

Tabuľka. č. 7 - Porovnanie niektorých významných nákladových položiek

(v eurách)

Názov položky	S 2018	% z celkových nákladov	S 2019	% z celkových nákladov
Spotreba materiálu	401 413	2,3	480 870	2,5
Spotreba energie	360 186	2,0	374 466	1,9
Opravy a udržiavanie	81 746	0,5	91 481	0,5
Ostatné služby	2 992 512	16,8	2 988 245	15,5
Mzdové náklady	7 459 748	42,0	7 683 287	39,9
Zákonné poistenie	2 618 950	14,7	2 689 003	14,0
Iné ostatné náklady	1 989 927	11,2	3 099 802	16,1
Odpisy dlhodobého majetku	1 311 772	7,4	1 219 423	6,3
Ostatné náklady	564 508	3,2	616 466	3,2
Náklady celkom	17 780 762	100,0	19 243 043	100,0

V štruktúre nákladov najvyšší podiel na celkových nákladoch okrem **mzdových nákladov** tvorili náklady na služby a iné ostatné náklady. **Náklady na spotrebu materiálu** vzrástli o 19,8 % oproti roku 2018, a to z dôvodu zvýšených nákladov na interiérové vybavenie a obstaranie prevádzkových strojov a zariadení pre pobočky a SLaPA pracoviska. Nárast zaznamenali náklady na lieky a špeciálny zdravotnícky materiál v dôsledku zvýšenej potreby nákladovo náročnejšieho špeciálneho zdravotníckeho materiálu používaného pri toxikologických vyšetreniach, ako aj vplyvom zvýšenia požiadaviek na výkon uvedených vyšetrení. V rámci nákladov na spotrebu materiálu bola zúčtovaná rezerva na nevyúčtované poplatky za softvérové licencie vo výške 153 044 eur. **Náklady na energiu** v celkovom čerpaní zaznamenali zvýšenie o 4 % z dôvodu spotreby energie a vyúčtovania energií vo vlastnej budove v Košiciach. Náklady vynaložené v položke **ostatné služby** sú celkovo na úrovni roku 2018. Najvýraznejší nárast nastal v oblasti nákladov na internet, v dôsledku uzatvorenia novej zmluvy s rozšírením služieb týkajúcich sa elektronického prenosu dát a prístupu k internetu, a to o 43,6 %. V roku 2019 boli

jednorázovo realizované poradenské služby za účelom prípravy podkladov k žiadosti o EÚ prostriedky, a to pre projekt Modernizácia registrov úradu a projekt ePrehliadky. Mierny medziročný nárast zaznamenali náklady na prepravy mŕtvych na pitvy a na nájomné budov a priestorov. Výrazný pokles je pri nákladoch na prepravu prehliadajúcich lekárov, ktoré prešli od polovice roka 2018 do položky prehliadky mŕtvych tiel mimo zdravotníckych zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti zabezpečované organizátormi prehliadok. V roku 2018 boli zúčtované nové náklady za právnické služby poskytnuté advokátskou kanceláriou zastupujúcou úrad v súdnom spore so spoločnosťou FLOW, s. r. o. Nakoľko tieto náklady v roku 2019 neboli účtované došlo k medziročnému poklesu nákladov za právne služby. V rámci ostatných služieb v nadväznosti na potrebu mierne poklesli náklady na konzultačné služby. Ďalšie náklady za služby z bežnej činnosti boli stabilizované s minimálnymi medziročnými zmenami.

Iné ostatné náklady zahrňujú aj náklady na prehliadky mŕtvych tiel vo výške 2 699 202 eur, ktoré sa medziročne zvýšili o 1 220 271 eur, t. j. o 82,5 % v dôsledku legislatívnej zmeny spôsobu zabezpečovania prehliadok mŕtvych tiel mimo zdravotníckych zariadení organizátormi prehliadok v jednotlivých regiónoch. V dôsledku povinnosti realizovať verejné obstarávanie na organizátora prehliadok došlo k výraznému nárastu cien oproti pôvodnej legislatíve z roku 2017. V položke iné ostatné náklady sú zúčtované aj náklady na stravovanie vo výške 175 547 eur, odmeny členom dozornej rady a správnej rady vo výške 179 856 eur, ako aj náklady na povinné preventívne prehliadky a rekondičné pobyty zamestnancov pracujúcich na rizikových pracoviskách, ktoré sú všetky viazané na zákonné úpravy.

Odpisy dlhodobého majetku sa medziročne stabilizovali v nadväznosti na zaradenie majetku rekonštruovanej budovy pobočky a SLaPA pracoviska v Košiciach v roku 2017 do majetku úradu, pričom celkové odpisy úradu predstavujú v roku 2019 objem 1 219 423 eur.

Za rok 2019 boli v ostatných nákladoch zúčtované kurzové straty vo výške 354 880 eur, pri medziročnom zvýšení o 55 518 eur.

b) Výnosy

Celkové výnosy úradu k 31. decembru 2019 predstavovali 21 292 429 eur, t. j. nárast o 6,0 % oproti roku 2018. Rozhodujúcu položku výnosov predstavoval prevod príspevku ZP na činnosť úradu na rok 2019 vo výške 19 961 457 eur. Príspevok bol príjmom úradu v roku 2018, v účtovníctve bol zaúčtovaný ako výnos budúceho obdobia a v januári 2019 preúčtovaný do výnosov.

Ďalšími výnosovými položkami v roku 2019 boli tržby za pitvy nariadené podľa osobitného predpisu, príjmy za chladenie mŕtvych tiel a príjmy za vykonané toxikologické vyšetrenia pre živých.

Z prehľadu výnosov je zrejmé, že v roku 2019 tržby z predaja služieb za odborné činnosti SLaPA pracovísk zaznamenali zvýšené medziročné pohyby, pričom najväčší pohyb zaznamenali tržby za toxikologické vyšetrenia, a to nárast o 60,7 % a tržby za odber tkanív o 48,7 %. Opačne sa vyvíjali tržby za chladenie mŕtvych s poklesom o 7,5 %.

Celkové saldo kurzových rozdielov plynúci z agendy styčného orgánu predstavuje stratu na úrovni 333 253 eur pri úrovni kurzového zisku vo výške 21 627 eur.

Príspevky zúčtované ako dotácie na projekty boli v roku 2019 vo výške 366 983 eur, tvoria účtovne usporiadané a preúčtované výnosy budúcich období na projekt DRG a EESSI.

Tabuľka č. 8 - Štruktúra výnosov

(v eurách)

Názov položky	S 2018	% z celkových výnosov	S 2019	% z celkových výnosov
Tržby z predaja služieb	737 742	3,674	874 634	4,108
súdne pitvy	380 087	1,893	351 446	1,651
chladenie mŕtvych	55 301	0,275	61 283	0,288
toxikologické vyšetrenia	234 266	1,167	376 550	1,768
výučbová základňa	64 659	0,322	80 166	0,377
ostatné tržby (odber tkanív)	3 489	0,017	5 189	0,024
za predaj projektovej dokumentácie	-60	0,000	0	0,000
Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku	0	0,000	0	0,000
Úroky	2 785	0,014	3 253	0,015
Zmluvné pokuty a penále	600	0,003	31 500	0,148
Kurzové zisky	76 053	0,379	21 627	0,102
Prijaté dary	0	0,000	0	0,000
Zákonné poplatky (príspevky od ZP na činnosť úradu)	18 752 176	93,384	19 961 457	93,749
Ostatné výnosy	3 307	0,016	32 975	0,155
povolenia a súhlasy	1 141	0,006	330	0,002
povolenia na prevádzkovanie ZZS	0	0,000	32 144	0,151
vydanie rozhodnutí	1 490	0,007	55	0,000
náhrady trov z exekúcií	589	0,003	362	0,002
náhrady iné	87	0,000	84	0,000
Tržby z predaja DHM	538	0,003	0	0,000
Dotácie na projekty	382 780	1,906	366 983	1,724
Dotácie na právne zastupovanie	124 752	0,621	0	0,000
Výnosy celkom	20 080 733	100,0	21 292 429	100,0

C.2. Zhodnotenie majetkovej pozície úradu

a) Dlhodobý majetok

Tabuľka č. 9 - Štruktúra dlhodobého majetku k 31. decembru 2019

(v eurách)

Názov položky	Stav k 01.01.2019	Prírastok / úbytok (+/-)	Stav k 31.12.2019
nehmotný	6 136 658	4 979	6 141 637
hmotný	12 788 651	-192 120	12 596 530
pozemky	274 786	0	274 786
stavby	5 912 965	0	5 912 965
stroje, prístroje	6 209 477	-190 466	6 019 011
dopravné prostriedky	375 224	0	375 224
ostatný hmotný majetok	16 198	-1 654	14 544
nezaradený hmotný majetok	0	0	0
Dlhodobý majetok celkom	18 925 308	-187 141	18 738 167

V hmotnom majetku sú v roku 2019 zaúčtované úradom vyradené stroje, prístroje a zariadenia najmä zo zariadenia SLaPA pracovísk a stará výpočtová technika, ktoré boli odpísané a pre potreby úradu boli nahradené v predchádzajúcom období.

Dlhodobý hmotný majetok úrad odpisuje rovnomerne podľa § 27 a § 29 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Zrýchlené odpisovanie majetku sa neuplatňuje.

Neobežný majetok úradu bol k 31. decembru 2019 odpísaný na 65 %, zostatková hodnota dlhodobého majetku bola spolu k uvedenému dátumu 6 508 557 eur a oproti zostatkovej hodnote v roku 2018 vo výške 7 720 548 eur sa medziročne znížila o 1 211 991 eur. Prírastok dlhodobého nehmotného majetku bol v hodnote 4 979 eur a úbytok dlhodobého hmotného majetku v hodnote 192 120 eur. Všetky pohyby boli uplatnené v odpisoch zúčtovaných v celkovej sume 1 219 423 eur.

b) Finančné prostriedky

Finančné prostriedky úrad vedie v súlade s § 28 ods. 9 zákona č. 581/2004 Z. z. a v súlade so zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici na účtoch v Štátnej pokladnici. V systéme Štátnej pokladnice je úrad zaradený ako klient B.

b.1. Pokladnice

K 01. januáru 2019 mal úrad otvorenú hotovostnú pokladnicu na ústredí, 8 hotovostných pokladníc na pobočkách a 9 hotovostných pokladníc na SLaPA pracoviskách. Denný limit zostatku peňažných prostriedkov v hotovosti vymedzuje výnos Ministerstva financií SR sumou 4 000 eur a peňažné prostriedky v cudzej mene v sume zodpovedajúcej hodnote 1 000 eur prepočítané podľa referenčného výmenného kurzu určeného a vyhláseného Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska platného v tento deň. Denný peňažný limit zostatku je pre pobočky a SLaPA pracoviská 100 eur, s výnimkou SLaPA pracoviska Antolská, Bratislava, ktoré má denný limit zostatku 200 eur, a zvyšok do 4 000 eur limitu je v pokladnici ústredia.

Ústredie úradu nemalo otvorenú v roku 2019 žiadnu valutovú pokladnicu. Celkový zostatok hotovosti eur vo všetkých pokladniciach k 31. decembru 2019 bol 2 045,79 eur. V pokladniciach cenín bol zostatok 1 043,74 eur.

Podľa § 12 ods. 2 písm. i) zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici v znení neskorších predpisov je možné použiť peňažné prostriedky v hotovosti s výnimkami uvedenými pod písmenami a) - h) do výšky 1 % ročného rozpočtu bežných výdavkov. V roku 2019 bolo v pokladniciach úradu (ústredie a pobočky) použitých v zmysle cit. zákona 19 146,17 eur, čo predstavuje 0,1 % z rozpočtovaných bežných výdavkov na rok 2019.

b.2. Bankové účty

Na účtoch, ktoré má úrad otvorené v Štátnej pokladnici, evidoval k 31. decembru 2019 nasledovné zostatky.

Tabuľka č. 10 - Bankové účty

Názov položky	k 31.12.2018	k 31.12.2019	(v eurách)
			medziročná zmena
Bežný účet	98 867,59	1 046 606,25	947 738,66
Účet na poplatky	34 214 391,59	36 989 886,54	2 775 494,95
Zúčtovací účet - styčný orgán	2 791 626,61	2 605 948,33	-185 678,28

Účet pre sociálny fond	9 172,01	7 545,37	-1 626,64
Účet pokút	22 225,24	28 864,23	6 638,99
Depozitný účet	268 968,58	189 853,21	-79 115,37
Účet pre spolufinancovanie EESSI 2017	282 796,29	280 856,14	-1 940,15
VÚB účty	11 795,13	10 695,08	-1 100,05
Celkový zostatok na účtoch	37 699 843,04	41 160 255,15	3 460 412,11

Okrem účtov v Štátnej pokladnici má úrad k dispozícii 9 účtov vo VÚB, ktoré používa na dopĺňanie a odvod hotovosti z pokladníc ústredia, pobočiek a SLaPA pracovísk. Na týchto účtoch bol celkový stav k 31. decembru 2019 vo výške 10 695,08 eur. Celkový zostatok na účtoch úradu k 31. decembru 2019 bol vo výške 41 160 255,15 eur.

C.3. Závazky a pohľadávky

Celkové záväzky úradu k 31. decembru 2019 boli 82 519 370 eur, v rovnakom období roku 2018 boli 80 537 631 eur. Najväčšiu časť záväzkov predstavujú záväzky z činnosti styčného orgánu 79 183 129 eur, kde došlo oproti roku 2018 k zvýšeniu stavu o 1 340 067 eur, z čoho voči zahraničným partnerom sa záväzky zvýšili o 494 171 eur a voči zdravotným poisťovňám zvýšili o 845 896 eur.

Záväzky voči dodávateľom tovarov a služieb predstavovali k 31. decembru 2019 čiastku 367 811 eur, v roku 2018 boli v hodnote 408 368 eur, čo predstavuje medziročné zníženie o 40 557 eur.

Úrad ku koncu roka 2019 eviduje **záväzok voči štátnemu rozpočtu** vo výške 1 622 176 eur, čo predstavuje oproti 01. januáru 2019 nárast o 424 430 eur. Tento záväzok tvoria právoplatne uložené pokuty úradom za priestupky v zdravotnom poistení a pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Povinní na pokutový účet úradu v priebehu roku 2019 uhradili pokuty vo výške 227 188 eur, čo je o 40 106 eur viac ako za rovnaké obdobie minulého roku. Pokuty uhradené v priebehu roka 2019 úrad odviedol do štátneho rozpočtu.

Tabuľka č. 11 - Závazky úradu

(v eurách)			
Názov položky	k 31.12.2018	k 31.12.2019	medziročná zmena
Z obchodného styku	78 377 577	79 928 653	1 551 076
dodávateľia	408 368	367 811	-40 557
depozit, zábezpeky	120 000	40 885	-79 115
z čin. styčného orgánu	77 843 062	79 183 129	1 340 067
ostatné	6 147	336 828	330 681
Voči zamestnancom	437 428	439 462	2 034
Voči inštitúciám soc. poistenia	289 054	292 000	2 946
Daňové záväzky	78 680	78 602	-78
Voči štátnemu rozpočtu	1 197 746	1 622 176	424 430
Sociálny fond	8 177	9 509	1 332
Ostatné dlhodobé záväzky	148 969	148 969	0
Záväzky celkom	80 537 631	82 519 370	1 981 739

Celkové pohľadávky úradu v brutto k 31. decembru 2019 boli 78 337 530 eur. Najväčšiu časť pohľadávok predstavujú pohľadávky z činnosti styčného orgánu 76 243 928 eur, kde došlo

k zvýšeniu oproti roku 2018 o 1 190 836 eur, z toho voči zahraničným partnerom sa stav zvýšil o 1 193 435 eur a voči zdravotným poisťovniam pohľadávky medziročne poklesli o 2 599 eur.

Pohľadávky z obchodného styku v brutto (za pitvy vykonávané podľa osobitného predpisu, toxikologické vyšetrenia a ostatné zákonné plnenia) boli k 31. decembru 2019 vo výške 163 398 eur, čo je mierne zvýšenie ako v predchádzajúcom roku.

Tabuľka č. 12 - Pohľadávky úradu

(v eurách)			
Názov položky	k 31.12.2018	k 31.12.2019	medziročná zmena
Z obchodného styku	130 325	163 398	33 073
Z čin. styčného orgánu	75 053 092	76 243 928	1 190 836
Ostatné	6 147	336 892	330 745
Za udelené pokuty	1 175 521	1 593 312	417 791
Pohľadávky celkom	76 365 085	78 337 530	1 972 445

Pohľadávky a záväzky zo styčného orgánu majú špecifický charakter. Jedna časť sú pohľadávky voči ZP, ktoré odzrkadľujú záväzky voči zahraničným partnerom za poskytnutú zdravotnú starostlivosť našim občanom v zahraničí. Druhá časť sú záväzky voči zdravotným poisťovniam nadväzujúce na pohľadávky voči zahraničným partnerom za poskytnutú zdravotnú starostlivosť cudzincom našimi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Celý proces likvidácie pohľadávok a záväzkov je časovo náročný, pretože podlieha kontrole a preskúmaniu poskytnutej zdravotnej starostlivosti na základe lokálnych právnych noriem.

Tabuľka č. 13 - Prehľad o záväzkoch a pohľadávkach súvisiacich s činnosťou styčného orgánu

(v eurách)			
Názov položky	k 31.12.2018	k 31.12.2019	medziročná zmena
Záväzky voči	77 843 062	79 183 129	1 340 067
štátom EÚ	33 474 021	33 968 192	494 171
ZP v SR	44 369 041	45 214 937	845 896
Pohľadávky voči	75 053 092	76 243 928	1 190 836
štátom EÚ	42 135 487	43 328 922	1 193 435
ZP v SR	32 917 605	32 915 006	-2 599

Nariadením ES č. 987/2009 sa stanovuje postup vykonávania nariadenia ES č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Nasledovne boli upravené pravidlá a postupy pri uplatňovaní náhrad pri recipročne poskytovanej lekárskej starostlivosti, ktoré sú účinné od 01. mája 2010:

- skrátenou lehotou na uplatnenie pohľadávok medzi štátmi (12 mesiacov od konca kalendárneho polroka, v ktorom bola pohľadávka zaúčtovaná vo veriteľskej inštitúcii),
- predĺžením lehoty splatnosti na 18 mesiacov od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bola pohľadávka predložená dlžníckemu styčnému orgánu, s čím súvisí znížená frekvencia úhrad z EÚ.

Predpis nových pohľadávok úradu za rok 2019 dosiahol hodnotu 42 636 tis. eur, čo predstavuje nárast hodnoty pohľadávok o 0,61 % v porovnaní s rokom 2018. Počet individuálnych pohľadávok poklesol o 0,63 % a priemerná hodnota individuálnej pohľadávky predstavovala v sledovanom období 142,08 eur. Vzhľadom na 18-mesačnú lehotu splatnosti

podľa európskej legislatívy ide o pohľadávky s dlhším životným cyklom a z vykázaného predpisu bolo k ultimu sledovaného obdobia vysporiadaných 9,42 % a 90,58 % bolo súčasťou zostatku pohľadávok k 31. decembru 2019, čo deklaruje analogický vývoj voči predošlému roku. 99,99 % nových pohľadávok SR tvorili pohľadávky uplatnené na základe skutočných výdavkov a 0,01 % sa týkalo pohľadávok podľa paušálnych nákladov.

V oblasti záväzkov došlo v roku 2019 k poklesu predpisu záväzkov o 1,47 %, a tiež k poklesu počtu individuálnych faktúr o 6,94 %. Celková výška predpisu záväzkov dosiahla sumu 41 827 tis. eur. Priemerná hodnota individuálneho záväzku predstavovala 572,24 eur. K 31. decembru 2019 bolo z uvedenej hodnoty uhradených 32,52 % a 67,48 % bolo súčasťou zostatku záväzkov k ultimu sledovaného obdobia. 99,33 % nových záväzkov SR tvorili záväzky uplatnené na základe skutočných výdavkov a 0,77 % sa týkalo záväzkov podľa paušálnych nákladov.

Záver

Hospodárenie úradu v roku 2019 vo výraznej miere ovplyvňovali nové podmienky a procesy v oblasti organizácie a ohodnotenia výkonu prehliadok mŕtvych tiel vyplývajúce z novely zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou platnej od 01. januára 2018, na základe ktorej je úrad povinný zabezpečovať prehliadky mŕtvych tiel mimo zdravotníckych zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom organizátorov prehliadok samostatne v každom samosprávnom kraji. Úrad je povinný organizátorov vybrať v procese verejného obstarávania, čo od druhej polovice roku 2018 výrazne ovplyvnilo výšku úhrady za jednu prehliadku mimo zdravotníckeho zariadenia, a to z pôvodnej sumy 25 eur na priemernú cenu 107,42 eur v druhom polroku 2019. Zvýšené úhrady ovplyvňovali výdavky úradu počas celého roku 2019. Úrad tak v roku 2019 uhradil celkovo za výkon prehliadok mŕtvych tiel vrátane dopravy lekárov k prehliadkam objem 2 797 620 eur, čo oproti roku 2018 predstavoval nárast o 1 240 980 eur. Oproti roku 2017, kedy boli predmetné výdavky na úrovni 766 854 eur, došlo k nárastu až o 2 030 766 eur. V nasledujúcom období sa však v nadväznosti na predchádzajúci priebeh verejného obstarávania očakáva ďalší výrazný nárast cien za výkon prehliadok mŕtvych tiel mimo zdravotníckych zariadení. Vplyvom avizovaného nárastu cien, ako aj v nadväznosti na požiadavky zdravotníckych zariadení na zvýšenie úhrady za výkon prehliadky v zdravotníckom zariadení, môže potreba zdrojov na predmetný účel narásť až do výšky 5 mil. eur, čo by predstavovalo neúnosné zaťaženie na zdroje úradu v nasledujúcom období.

V dôsledku zavedenia viacerých nových modernejších metód toxikologických vyšetrení vykonávaných na nových moderných prístrojoch na SLaPA pracoviskách, úrad zaznamenal nárast príjmov zo svojej činnosti oproti predchádzajúcemu obdobiu. Moderné metódy si však následne vyžadujú aj nákladovo náročnejší špeciálny zdravotnícky materiál, čo následne ovplyvnilo výdavky v oblasti všeobecného a špeciálneho zdravotníckeho materiálu v roku 2019.

Hospodárenie úradu v roku 2019 bolo výrazne ovplyvnené predĺžením prípravy procesu verejného obstarávania na viaceré investičné zámery, ako napr. na softvér pre projekt EESSI, na modernizáciu softvérového vybavenia úradu či prístrojové vybavenie SLaPA pracovísk, čo sa prejavilo na výrazne zníženom čerpaní prostriedkov oproti rozpočtovanej úrovni. Nakoľko ide o nevyhnutné investície pre činnosť úradu, tieto budú realizované v najbližšom rozpočtovom

období, čo môže následne negatívne ovplyvniť saldo hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku.

Vplyvom uvedených úspor v kapitálovej oblasti počas roka 2019 došlo k zlepšeniu salda hospodárenia v metodike ESA 2010 oproti rozpočtovanej úrovni v roku 2019, a to až o 2 383,6 %.